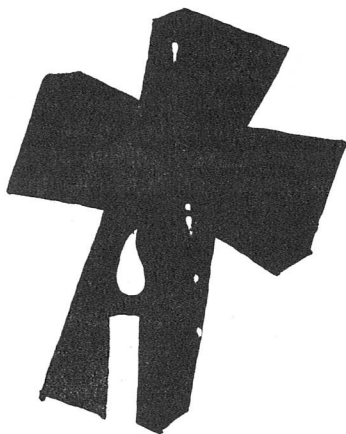
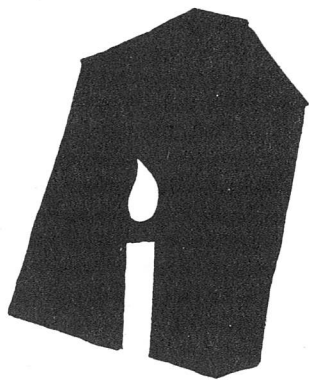
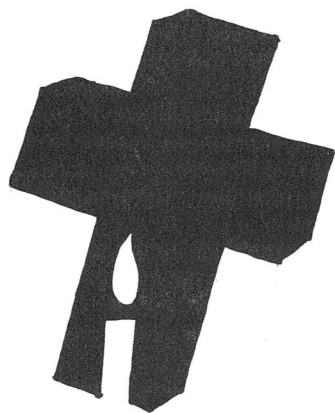

RE-FORMATIO

6/1971

SAKRAMENTERNE SOM VIDNESBYRD OM DEN SANDE KRISTENDOM

Prædiken ved Ordet og Israels årsstævne på Unge
Hjems Højskole 1. august 1971.

8. søndag efter trinitatis: Matt. 7, 15-21.

Salmer: 352, 258, 348, 373, 227, 311, 4-5

A F PASTOR TAGE LUNN, BJERREGRAV

"**V**OGT JER", så advarende lyder Jesu tale til os i dag. Hvad skal vi vogte os for? Mon for synd og fristelser? Nej, det er vel trods alt ikke så farligt endda, for hvis vi ikke er blevet helt forhærdet, så kan vor samvittighed dog i nogen måde vejlede os her til at se, hvad der er ret, og hvad der er galt. Men der er noget andet, der er endnu mere farligt, og det er det, Jesus i dag kalder "De falske profeter". Det er en advarsel, som atter og atter går igen i vor Bibel. For de falske profeter er farlige, fordi "de kommer til jer i fåreklæder, men i deres indre er glubske ulve". De udgiver sig for profeter, der har et ord fra Gud til os, de hører til fårene, til menigheden. Det er altså nogle af de prædikanter, som menigheden sætter pris på at høre, nogle, som siger det om Gud, som mennesker gerne vil lytte til. Paulus siger i 2. Tim. 4, 3: "Der kommer en tid, da de ikke vil finde sig i den sunde lære, men for at leve efter deres egne lyster skaffe sig lærere i hobetal, efter hvad der kildrer deres ører, og de vil vende øret bort fra sandheden og vende sig til fablerne". Derimod kan der også komme nogle, som siger det, menigheden ikke ønsker at høre, som ikke tiltaler menigheden, og som menigheden derfor vil fordømme som falsk lære, og dog var det disse ubehagelige prædikanter, som var sendt fra Gud.

Hvordan kan vi kende forskel på sand og falsk forkyndelse? Vi kan altså ikke stole på vor egen bedømmelse, den kan tit narre os. Nogle vil så sige, at vi har jo da Bibelen, og det er til dels rigtigt, og dog ved vi, at intet er helligt for Djævelen, end ikke Guds ord. Da Jesus ved fristelsen i ørkenen forsvarede sig med, at der står skrevet, så gjorde Djævelen det samme: Kast dig ned fra templets tinde, thi der står skrevet, og så citerer han psalm 91. Vi kender det fra de falske profeter, hvordan de tit kan citere Bibelen, og så har vi den ubehagelige strid, hvor det flyver om ørerne med skriftsteder, og hvor begge parter mener med lige god ret at kunne påberåbe sig Bibelen.

Det havde været nemmere, om Jesus inden sin død kort havde skrevet sit testamente ned, så vi vidste, hvad vi skulle holde os til. Men det har

han jo også gjort, blot ikke skriftligt, men så i noget, der er endnu bedre, nemlig i de to sakramenter, dåben og nadveren, som er bedre end ord, fordi han binder sig til dem og lover at være der, hvor de bruges. Den sidste aften giver han dem den hellige nadver og siger: Dette er mit legeme, dette er mit blod, og inden himmelfarten giver han dem dåben og siger: Se, jeg er med Eder alle dage indtil verdens ende. Derfor har vi i nadveren og i dåben den sande kristendom, Jesu testamente til os, det nye testaments kalk i mit blod.

Det, som nadveren vidner om som sand kristendom, er, at kun i Jesu Kristi legeme og blod er der frelse, det, som blev ofret som sonoffer på korset, og som vi modtager ved nadverbordet. Det er den tale, som de falske profeter ikke vil høre. Løgneprofeterne er jo også kendt i den gamle pagt. Vi har et karakteristisk ord i Jer. 6, 14: "De farer alle med løgn fra profet til præst: De læger mit folks brøst som den simpleste sag, idet de siger: 'Fred, fred!' skønt der ikke er fred". Over for dette holder nadverbordet os fast på den sande forkyndelse, at der er ingen, der kan frelse, thi for mennesker er det umuligt. Der er ingen fred! Men hvad der var umuligt for mennesker, det gjorde Gud, da han sendte sin søn, for at vi skal frelses ved hans kors.

Det forstod de gamle indremissionske, når de stod over for en rationalistisk præst. De ville ikke høre på hans falske forkyndelse, men de lod gerne deres børn døbe af ham, når han blot holdt sig til Jesu indstiftelse, og de gik gerne til alters hos ham, for her kunne han med al sin vantro ikke hindre det sande evangelium i at lyde.

Og også Grundtvig led under tidens falske lære. Vi skal efter prædiken synge nr. 373: Nu står sjælen op af døde. Det er bare nogle få vers af en betagende salme på 12 vers, hvor Grundtvig klager over, at Jesus er blevet borte for ham. Det er så at sige det fortvivlede ord fra Jesu grav, vi her møder: De har taget min herre bort, og jeg ved ikke, hvor de har lagt ham. En nød, som vi jo også kender i dag! Og Grundtvig kan ikke finde Jesus i Bibelen, skønt han var en mere ivrig bibellæser end de fleste, og vel nærmest også var fundamentalist. Men de falske profeter havde røkket ved alle ord og griset alle ord til, så de ikke længere sagde noget. Men da lyser det for ham: Nu står Jesus op af graven, og nu møder vi den levende Kristus ved døbefont og nadverbord. Når vi her hører det levende ord fra den opstandne Herre, som har lovet at ville være til stede her, ja, når vi tager ham på ordet, som det lever, død til trods, som det lyder, sagt til os, så har vi fundet den Jesus, som de falske profeter har taget fra os.

Og da Luther midt i alle sin tids falske profeter skulle finde trøst i al sin anfægtelse, da var det også nadverbordet, han gik til, og ikke bare som nu, hver søndag, men hver dag ugen igennem. Her var den sande kristendom at finde. Og i vor katekismus møder vi den trosvished, han her fandt: Hvad gavner det da at spise og drikke således? Det ser vi af disse ord: "Givet og udgydt for eder til syndernes forladelse", nemlig, at ved disse ord gives os i sakramentet syndernes forladelse, liv og salighed. Thi hvor syndernes forladelse er, der er også liv og salighed". Når vi således har fundet den sande kristendom, så kan vi også læse vor Bibel enfoldigt og trygt uden at lade os forvirre af tidens falske tale. Her er givet os et kompas, så vi ikke kuldsejler!

Men når vi holder fast på dette, så forstår vi også Jesu ord om, at de

falske profeter skal kendes på deres frugter. Hvad mener Jesus? Vi kunne tænke os, at de falske profeter levede et umoralsk liv, og det kan det føre til, men vi ser jo hos farisæerne, at de med deres falske lære alligevel levede et mere fromt og lovlydigt liv end mange andre. Det kan ikke være det, der er tale om. Og de sande frugter er heller ikke næstekærlighed. Den taler alle falske profeter i dag så stærke ord om, for nu skal kirken være politisk og social og human, den skal protestere mod racediskrimination og mod Amerika i Vietnam o. s. v. Det er igen den farlige falske tale, som lyder så fromt og som kan påberåbe sig en masse skriftsteder og som dog er falsk alligevel, for budet om næstekærlighed er nu da kun et andet bud, medens det første bud er: Du skal elske Herren din Gud. Vi har blandt mange uhyggelige eksempler også det festskrift, som DMS udgav til sit 150 års jubilæum: "Mission er mennesker", hedder det, altså igen denne sætten mennesket i centrum. Guds navn nævnes næsten ikke i bogen. Og det er da en falsk tale, for mission er ikke mennesker, men skal vi oversætte det korrekt, så betyder mission: Sendelse, en sendelse fra Gud med evangeliet om frelsen i Jesus Kristus.

Den sande frugt er med et bibelsk udtryk: frelsesjubel. Paulus var meget bekymret for menigheden i Galatien. Det var vel ikke, fordi de var ved at forkomme i synd, men han siger: "Når hører man jer nu prise jer salige?" Han hører ingen jubel over frelsen i Jesus Kristus, og så må der være noget galt, så må der være kommet falske profeter, og så skriver han sit meget stærke brev om Kristus, der løsløbte os fra lovens forbandelse.

Det kendte også de gamle missionsfolk til. De spurgte ikke folk: Elsker du mennesket, som man gør det i dag, men de sagde: Elsker du Jesus? Det er hele sagen. Men hvis vi har ret i at bestemme nadverbordet som det sted, hvor evangeliet lyder redest og stærkest, for Jesus er med her, så må det også være det sted, hvor al frelsesjubel må koncentrere sig også i den ydre måde, hvorpå vi fejrer nadveren. Kan vi gøre for meget ud af nadveren? Ja, det bliver spørgsmålet, om vi kan gøre for meget ud af syndernes forladelse, og det bliver igen spørgsmålet, om vi kan gøre for meget ud af Jesus Kristus, for disse tre ord hører sammen, er identiske, er synonyme, nadveren, syndernes forladelse, Jesus Kristus.

Tænk på synderinden. Hun gik til det bord, hvor Jesus var at finde, og hun kunne ikke holde sin tak og sin kærlighed tilbage. Den måtte have et synligt udtryk. Og derfor brød hun sin alabasterkrukke og salvede Jesus, så man kunne se og høre, ja, ligefrem lugte syndernes forladelse ved dette bord. Og det blev naturligvis for meget for farisæerne, og så blev de så moderne og så menneskekærlige og så sociale og sagde, at det var spild af penge, for disse penge måtte hellere være givet til de fattige. Men Jesus tog hende i forsvar: Lad hende være, thi hun har gjort en god gerning imod mig. At ære Jesus, også på en synlig måde, det er en god gerning, det er en frugt af den sande forkyndelse, og derfor glæder Jesus sig over den.

Vi kan tænke på situationen i dag. Når de vil bygge kirke i Albertslund – og hvad er en kirkebygning andet end en ramme om nadverbordet, et forråds hus, hvorfra syndernes forladelse øses ud til hungrende, et sted til at tilbede Kristus, ja, så svarer mennesker: Hvortil dette spild af penge, lad os hellere få kommunale børnehaver! Og menigheden svarer: Kommer der først kirke, så kommer det andet også, thi vi ved, at vi altid har de fattige hos os. Men end ikke det vil man høre på i Albertslund. For evangeliet tå-

ler man ikke i dag i Danmark.

Men nu vil Jesus jo aldrig blot tale om de andre, men han vil tale personligt til dig, og så bliver det spørgsmålet, om du er en falsk profet, som giver dine omgivelser et forkert indtryk af Gud, eller om du som synderinden tør forherlige Kristus som din frelser og så tage den modstand, som kommer, fordi verden ikke kan lide dette budskab. Vil du også på en synlig og hørlig måde krone Himlens kongesøn som din herre og konge? Og hvad er kirkens gudstjeneste andet end netop en kroningsceremoni, synderes frelsesjubel, sådan som det hedder i kirkens urgamle bekendelse: Hil dig, kors, vort eneste håb. Amen.

Kommentar

RADIO- OG TV-TRANSMISSION AF SØNDAGENS HØJMESSE

AF PASTOR KNUD CHRISTENSEN, VIRUM

PÅ VIRRING-KONVENTET i slutningen af maj blev det bestemt, at Vagn Hasselgaard, Svenstrup J, og undertegnede, Knud Christensen, Virum, skulle sende en opfordring til de ansvarlige for radio-TV-transmissioner af højmesse om at flytte denne. Det gjorde vi naturligvis med den største glæde og med forventningen om en positiv modtagelse af vort forslag. Vi skrev følgende:

Juni 1971.

Til
Danmarks biskopper
Kulturministeren
Danmarks Radio og TV

Præstekonventet i Virring opfordrer herved Danmarks Radio og TV til at standse den direkte transmission af gudstjenesterne i højmesstiden søndag formiddag og til i stedet fremtidigt at benytte forskudt sendetid til disse udsendelser.

Vor begrundelse herfor er, at direkte transmission af søndagens højmesse afholder mange fra at deltage i deres eget sogns gudstjenestefejring og nadverfællesskab.

Radio- og TV-dækning af gudstjenesterne må være at betragte som en servicefunktion overfor de seere og lyttere, der på grund af sygdom er forhindret i at gå i kirke, men disse mennesker bliver fuldt ud tilgode-set også ved forskudt sendetid af gudstjenesterne.

Hvilket andet tidspunkt end søndag formiddag, der eventuelt kan komme på tale, må afhænge af mulighederne for indplacering i programmerne iøvrigt, men ud fra et kirkeligt synspunkt må navnlig mandag formiddag anses for hensigtsmæssig.

Da folkets berettigede interesser understøttes af vort konstruktive

forslag, imødeser vi at det tages op til behandling.
På konventets vegne

Vagn Hasselgaard

Knud Christensen

For at dette brev ikke skulle ende i de forskellige instansers papirkurve, blev ordlyden af det sendt til Ritzaus Bureau og derigennem til alle landets aviser. Hvor er det forbandet, at den danske presse har sådan en magt. Inden f. eks. biskopperne kunne nå at tænke sig om, var der læserbreve i aviserne.

Fra Danmarks Radio kom der følgende svar på vor henvendelse:

27. juli 1971.

Fra Præstekonventet i Virring har De ved skrivelse fra juni 1971 opfordret Danmarks Radio og TV til at standse den direkte transmission af gudstjenesterne i højmesse-tiden søndag formiddag og i stedet benytte forskudt sendetid for disse udsendelser.

I den anledning skal man meddele, at Kultur- og Aktualitetsafdelingen/Radio har til hensigt at tage problemet op på det forestående kirke-møde i København, hvori programchefer, kirkelige medarbejdere og den kirkelige konsulent for Radio og TV deltager den 26.-27. august 1971. Man vil derfor først efter dette møde være i stand til at tage stilling til det af Dem rejste spørgsmål.

Med venlig hilsen
Vibeke Frydlund
Jur. konsulent

Brevet viser, at Danmarks Radio tager sig af de henvendelser, der kommer til den. Næste brev fra samme instans kom:

9. sept. 1971.

I fortsættelse af min skrivelse af 27. juli 1971 foranlediget af Deres henvendelse fra Præstekonventet i Virring skal jeg nu meddele at Deres forslag om standsning af gudstjeneste-transmissioner i højmesse-tiden har været behandlet på et møde fredag den 27. august 1971 med Danmarks Radios kirkelige konsulent biskop Erik Jensen.

Den opnåede konklusion af dette møde er, at en standsning af transmissionerne ikke vil være i lytternes interesser, idet de pågældende transmissioner sendes af hensyn til de mange, der ikke har mulighed for at komme i kirke og af hensyn til en betydelig gruppe i befolkningen, der ikke har nogen kirkegangstradition, men alligevel ønsker at deltage i en kirkelig handling under sådanne former som alene transmissionerne giver mulighed for.

På denne baggrund er det Danmarks Radios opfattelse, at transmissionerne bør fortsættes som hidtil. Denne opfattelse er ifølge Danmarks Radios kirkelige konsulent i overensstemmelse med samtlige landets biskoppers indstilling.

Med venlig hilsen
Vibeke Frydlund
Jur. konsulent

Det bliver spændende at se, om der kommer en udtalelse fra landets biskopper, eller om en enkelt af dem har bemyndiget en juridisk konsulent ved

Danmarks Radio til at udtale sig på deres vegne. Fra Kulturministeriet er der ikke kommet noget svar på vor henvendelse.

Man siger, at 600.000 lytter hver søndag formiddag til en troende menigheds forsamlings til bøn og lovsang, til modtagelse af den opstandne Herres tiltale og nadverens sakramente. Er noget sådant i det hele taget muligt? Kan man transmittere bøn? Lovsang og orgelspil vel nok, læsning af den hellige skrift og prædiken vel også, men ikke det menneskelige fællesskab og nadverens sakramente. Derfor er der både et teologisk og et menneskeligt aspekt i vort forslag. I den læserbrevsdebat, der har været, synes jeg ikke de to ting har været behandlet sagligt. Det siger sig selv, at vi har trådt på menneskelige følelser ved vort forslag. "Jeg er gammel, og kan ikke komme ud". "Jeg er en ung mor med små børn". "Jeg foretrækker at lytte til den præst, der behager mig". "Vi har Thorvaldsens Jesus-figur stillet frem, lys tændt og brød og vin parat". Naturligvis skal de gamle til gudstjeneste, og kan de ikke komme til kirkehuset, så må menigheden komme til dem, hvilket er muligt, dersom vi organiserer os efter Bibelens forskrifter. Der er andre tjenester i menigheden end præstens. Menigheden er umenneskelig, hvis den lader sig forstyrre i sin gudstjeneste af en mor, der har sine børn med, for de små og døbte børn hører også til på Kristi Legeme. Dersom præstens prædiken var det væsentligste ved en gudstjeneste, så kunne vi lige så godt helt afskaffe Den danske Folkekirke, og ansætte nogle få og forskellige præster til at forkynde over radioen, evt. på forskellige programmer på samme tid, så man kunne vælge den, der behager en bedst. Altså akceptere, at det døbte gudsfolk intet ansvar har for gudstjenesten og ingen funktion har i den, og så sidde hjemme med brød og vin og fornægte både det kristne og det menneskelige fællesskab.

Hvis det er muligt, burde man finde ud af, hvem de 600.000 er, der sidder hjemme i deres stue søndag formiddag. Hvor mange af dem er lænket til en sygeseng? Hvilken aldersklasse er der flest af: unge, gamle eller dem midt imellem? Hvilke sociale lag? Bor de i byen eller på landet? Der er stof til en doktordisputats for en samtidshistoriker.

Men foreløbig sker der ikke noget. Vor aktion faldt på gulvet med et brag. Og dog. Måske var der 10, måske kun 5, som ved vor aktion kom ud af deres menneskelige ensomhed og fandt ind i troens fællesskab og nåede frem til den legemlige kontakt med den opstandne Herre. Hvis vor aktion har ført blot 5 mennesker ind i deres sognekirke, så var den ikke forgæves.

BIBELSYN 2.

AF PASTOR O. LUND PALLESEN, LYNGBY

I Bibelkritikkens Skærsild

DEN NYERE Udvikling af Læren om Skriften – for så vidt som der overhovedet kan tales om en sådan i nyere Tid – betegner en total Op-løsning af det gamle Skriftsyn.

Man har søgt at tildele Traditionen fornyet Betydning, i hvert Fald den oldkirkelige. Man har villet finde et Fortolkningsprincip uden for Bibelen

selv. Herhjemme er Grundtvigs Kamp for den apostolske Trosbekendelses Primat jo velkendt. Det gjaldt om at vinde en Position for ikke at miste et-vert Ståsted, efterhånden som den litterær-kritiske og historisk-videnskabelige Behandling af Bibelen relativerede så meget ved denne Bog.

Man har prøvet at mildne Læren om Inspirationen derhen, at den var begrænset til Frelsessandhederne, eller at den var modificeret Personalinspiration. Man har over for den tidløse Frelsessandhed, som Bibelen var blevet for Orthodoxien, hævdet det historiske ved Frelsesåbenbaringen og Kanondannelsens stærkt menneskelige Side. Det er rigtigt blevet sagt, at Grundfejlen – rent theologisk – ved den gamle Teori ligger i dette, at Inspirationen absorberer Åbenbaringen. Skriften er jo ikke Åbenbaringen selv, men de inspirerede Meddelelser om denne Åbenbaring.

Det vil føre for vidt her at gå i Enkeltheder med denne Opløsningsproces. Men vi må lige minde om den Slut-fases Situation, i hvilken vi en Tid lang har stået, og under hvilken vi stadig lider. Der er sikkert adskillige fungerende Præster og bekendelsestro Theologer iøvrigt, der netop med Hensyn til Bibelsynet har følt det utilfredsstillende ved vort Universitetsstudium; særligt vel med Henblik på det gamle Testamente – men i nogen Måde også angående det nye, efterhånden som den radikale Kritik heraf også kendes på vore Breddegrader.

For Eksempel er Stillingen jo den, at der for Tiden næppe gives nogen egentlig Undervisning i gammeltestamentlig Theologi. Der er nok en Bids-disciplin af det Navn; men det, der gives dér, er bare en Systematisering af de Tanker, som den israelitisk-jødiske Religionshistorie giver os, – og det bliver aldrig ægte Theologi. Vi behandler under Studiet Det gamle Testamente kun, som vi vilde behandle enhver fremmed Religions hellige Skrifter ud fra denne Religions egne Forudsætninger og Historie. At der skal mere til, har man nok en Fornemmelse af; men man går ikke videre og føler tilmed, at man vilde gå uden for det egentlig videnskabelige, om man gik videre.

Heller ikke fra dogmatisk Side er der gjort noget klart Forsøg på en Forbindelse og Tilmærmelse til det gammeltestamentlige Studium, skønt der jo stadig opereres med gammeltestamentlige Skriftsteder som "Belegstelen" for kristent-dogmatiske Lærepunkter.

Det gamle Testamentes Stilling overhovedet inden for den kristelige Kanon er blevet problematisk for os – ikke i Teorien, men i Praksis. Den kildekritiske, historisk-filologiske Fortolkning har været os en udmærket Undervisning i jødisk Religion og Fromhedsliv; men hvad skal vi som Præster og Theologer bruge det til? Der er virkelig Folk "på Bjerget", som mener, at vi bare skal fortsætte Arbejdet, og vi dermed er på ret Spor og ikke behøver andet. Men det er virkelig rent principielt ikke til at indse, at et sådant relativierende Forarbejde med Teksterne skulde bevirke, at vi derved hørte det absolutte Guds Ord klarere i Gamle Testamente, hvor vi også må vente at høre det. Skal Guds Tiltale til os ved Forskningens relative Fremskridt klargøres ved videnskabelig Relativering? Jeg tror det næppe.

Noget andet er, at dette Arbejde naturligvis skal gøres – og gøres grund-digt. Vi må bare som Theologer ikke standse derved. Den historiske Sandhed om Israel og dets Fromhedslivs Udvikling kan nok måske virke opbyg-gende og forunderlig på os i menneskelig Forstand; men at det skulde angå os i den Forstand, at den levende Gud – her og nu – taler klarere til sin

Skabning ved den Slags Undersøgelser, er næppe til at indse. Den ideali-stisk opbyggelige og videnskabeligt bestemte Undren over Guds formodede Gerning i Historien bygger ikke Bro mellem Himmel og Jord. At der har været en Evolution i Gudsforestillingen i det gamle Israel, at de gammeltestamentlige Skrifter måske er sammensat af Kilder fra forskellige Tider og af forskellig religiøs Udvikling og Værdi, kan dog ikke tilsidesætte den Kendsgerning, at Skrifterne, som vi har dem, netop i denne måske sammensatte Skikkelse, er overdraget os som Kanon. At det netop er disse Skrifter, efter at de sidste "redaktører" har været i Virksomhed, der er overgivet os som kanoniske. Det var den Bibel, Apostelen Paulus havde med ud til sine nydannede, kristne Menigheder i den græsk-romerske Verden. Sådan, at det fra kristen Side fortsat kan og må hævdes – dersom vi vil være i Overensstemmelse med nytestamentlig Kristendom; at Israel "ef-ter Kødet", den jødiske Menighed af i Dag, læser disse Skrifter urigtigt, og at det alene er den kristne Kirke, der fastholder Forjættelsernes Opfyldelse i Jesus Kristus, – som derfor læser de hellige Skrifter ret.

Derfor kan det heller ikke nytte, at vi læser Det gamle Testamente som Oldtidsforskeren alene – eller som man læser det i Synagogen – med Tilsi-desættelse af hele Ny Testamentes Syn derpå. Vi må ikke glemme den Kendsgerning, at den første kristne Menigheds Bibel var de hellige Skrif-ter i Gamle Testamente, hvori Kirken hørte Guds Ord i Jesus Kristus, vor Herre; det gamle Testamente som Kristusvidnesbyrd!

Det, vi trænger til, er altså et nyt Bibelsyn – med Indrømmelse af Viden-skabens fulde Ret til at forske. Men et nyt Bibelsyn, der atter med god Samvittighed kan lægge de hellige Skrifter på den kristne Kirkes Alter, hvor de hører hjemme, og hvorfra de alene kan læses ret, d. v. s. efter deres e-gentlige Mening.

Opfyldelsen af de gammeltestamentlige Forjættelser er noget væsentligt i den nytestamentlige Forkyndelse, der må ophøre at være normgivende for os, dersom dette særdeles vigtige Led er uden normgivende Kraft.

På den anden Side fornemmer vi godt, at den Sideordning af Gammel og Ny Testamente, som de gamle Dogmatikere – og for så vidt den calviniske Kirkeafdeling endnu har, ikke kan fastholdes. Men vi forstår endvidere og-så det farlige i Luthers subjective Vurdering, der medfører en religiøs Re-lativering af Skriften, som ikke uden videre principielt kan godkendes. Det er nogle af de Vanskeligheder, der gør, at vi griber ethvert nyt Forsøg på at give os et Bibelsyn med Begærlighed, tilsat kritisk Agtpågivenhed.

Vi skal betragte nogle af disse nyere Forsøg, idet vi dog først vil omta-le et Par theologiske Ansatser i Kamp med Problemet.

Et Skriftsyn efter religiøs Værdidom.

Eduard Geismar har med den Redelighed og Nidkærhed, der var ham egen, prøvet at drage Konsekvenserne af det, han kalder for "det nye Bibelsyn", d. v. s. det ødelagte Bibelsyn, og så alligevel finde ud af en positiv Betydning af Det gamle Testamente for Kristentroen. (Eduard Geismar: "Det gamle Testamentes Betydning for den kristne Tro, G. E. C. Gads Forlag – 1934, 56 Sider).

Med sin psykologiserende Opfattelse af Kristendommens Væsen og sin originale Beskrivelse af Gudsforholdets Art (som han iøvrigt anså for ud-tømmende) som Udgangspunkt opleder Geismar i Gamle Testamente Ting,

der peger i Retning af det i Forvejen bestemte Begreb af Gudsforholdet. Der gives ikke hermed noget nyt Bibelsyn, men Eksempler på, hvorledes "Kristi Ånd var i Profeterne" (cf. 1. Petersbrev 1, 11), væsentlig i Betydningen religiøst inspireret som Han. Kendt er Geismars Overvejelser angående den profetiske Lidelses Betydning for Forsoningen. Afgørende for hans Stilling til Gamle Testamente er følgende to Citater fra ovennævnte lille Skrift, Side 30-31: "Derimod kan man ikke sige, at den Lidelse og Herlighed, Kristi Aand i Profeterne vidnede om, var Kristi Lidelser og den derpaa følgende Herlighed, end mindre har Petersbrevet Ret i, at de var sig bevidst, at det, de talte om, laa langt ud i Fremtiden". — og videre "— det profetiske er selve Profeterne i deres indre Erfaringer, de er Forbilleder for det dybeste i Kristendommen, den Lidelse og den Sejr, som er Paaskebudskabets Indhold. Derimod kan man ikke betragte Forholdet saaledes, at det gamle Testamente ved sine Enkeltudsagn forudsiger en Del Enkeltheder i Jesu Liv. At dette er det nye Testamentes Betragtning, kan ikke nægtes. Man maa altsaa i Ærlighedens Navn indrømme, at vi har forladt det nye Testamentes Betragtning". — Fremdeles hedder det (S. 43) "Det gamle Testamente har den uhyre vigtige Betydning, at det lærer os Fromhedens, Moralens og Troens ABC".

Ud fra Geismars Betragtning — vi kunde næsten sige under Mangel på Bibelsyn — bliver derfor Forskningen af ganske afgørende Betydning. Han siger selv, at vi ved en omfattende videnskabelig Forskning kan komme de virkelige Begivenheder nærmere på Spor end de profetiske Fortællere, fordi vi kan gruppere Kilderne og sætte dem ind på deres historiske Plads.

Det gamle Bibelsyn er uhyggelig opløst, konstaterer Geismar. Og han søger at få det bedst mulige ud af Stumperne efter den religiøse Værdidom, som hans egen Definition af Kristendommens Væsen giver ham.

(Fortsættes)

ET KIRKEÅR GÅR PÅ HÆLD

AF GRETHE E. ULDAL, VIRUM

ET KIRKEÅR går på hæld — efteråret er kommet — aftnerne lange og stille, ensomheden mærkes dobbelt, tanker kommer og går. Tiden er inde at gøre status: Hvad har Du fået ud af Dit kirkeår? Hvad var Din bedste dag og største oplevelse?

Hver gang klokkerne året igennem har kaldt til Guds Hus, har man fået noget godt med hjem, noget at bygge på. — Med stor glæde tænker jeg på Julenats-messe, på bøn ved Jesu Grav Langfredag-aften, men den største glæde oplevede jeg dog, da der i mit sogn blev kaldt til St. Bededag — ikke til højmesse — men til en rigtig Bods- og Bededag — altså at bruge St. Bededag til dens oprindelige formål.

I april blev det gennem radio og presse meddelt, at en del præster havde opfordret danske præster til at holde rigtig St. Bededag. Med stor forbav-

selse læste man pressens reaktion, bl. a. skrev Berlingske Tidende, at den blot kunne afskaffes eller flyttes. Formanden for Præsteforeningen, pastor Lindegaard, udtalte til Jyllandsposten: Det var selvbestaltede præster, præstemangel, mange helligdage i foråret, flyt den o. s. v. Disse og flere udtalelser af samme art faldt mig så stærkt for brystet, at jeg gennem et læserbrev måtte have luft, fordi et godt initiativ blev behandlet på den måde. Jeg var naiv nok til at tro, at der ville være kommet en reaktion fra pastor Lindegaard, hvilket der ikke gjorde, derimod et meget "blødt" indlæg fra pastor Sv. Ebbe Jacobsen, der ankede over bl. a. at man som forslag til tekster kun havde brugt Det gamle Testamente, dette var jo udtrykkelig pointeret i henvendelsen: Man havde kun nået at gennemgå gammeltestamentlige tekster, — Sv. E. J. har åbenbart overhovedet ikke læst brevet ordentlig igennem — jeg håber forøvrigt, han fik sin bøn, som han så nødig ville undvære.

Min St. Bededag (undskyld jeg er så gammeldags at bruge det udtryk, som jeg lærte Bededag hed i min barndom) begyndte torsdag aften, hvor kirkeklokkerne begyndte at kalde kl. 18 og 1 time frem (godt A. Bodelsen ikke bor i mit sogn, så var der kommet en bog "Hvordan myrder man kirkeklokkerne"). — Lidt senere på aftenen tager man sin Bibel og salmebog, går forbi alle de oplyste vinduer, hvor folk har mere travlt med de varme hveder og sig selv, end tanken om tryghed og fred, som den kun findes et sted: I Guds Hus. Jeg går stille ind, sætter mig på min vanlige plads tyngt af dårlig samvittighed og sorg over at have mistet det bedste jeg ejede her på jorden måneder forinden.

Præsten sidder og læser i sin Bibel, hans nærværelse gør, at der kommer mere ro over en selv, så man kan koncentrere sig om sin egen Bibel. — Der sad nogle af menigheden, da jeg kom, og stadig hører man de listende trin, jo, vi er en hel del, der ved, hvor der er godt at være. — Klokken nærmer sig 22, og nu begynder Forbønsgudstjenesten, hvor vi alle er med. — Vi synger nr. 437 "Af dybsens nød o Gud til dig" og højt læser vi Syndsbekendelsespsalmerne — en mærkelig fornemmelse sænker sig over en, jo længere man læser, jo lettere bliver man om hjertet og føler en forunderlig fred. Herefter læser præsten forbøn for Kirkens ledere, Kirken, Folkets ledere, Folket og slutter med Forjættelser — alt fra Det gamle Testamente — præstens inderlighed går dybt, og man indser, hvor meget der trænges til forbøn, og Det gamle Testamentes tekster er også aktuelle i 1971-Danmark. — Vi går videre med alle højt at læse Psalmerne om Syndstiltgivelse, som afslutning hører vi Jesu Ypperstepræstelige Bøn fra Johs. 17, 1-26 og synger nr. 564 "Når i den største nød vi stå".

Endnu en stund sidder man med stille bøn og nye glødere tanker. Det er midnat, på vej hjem gennem de stille gader dukker et spørgsmål op: "Hvorfor var der ikke eet eneste af Menighedsrådets medlemmer?" Burde de ikke netop i aften have vist sig — det kan jo være, de kommer i morgen, — skønt de var der jo Langfredag og læste Lidelseshistorien, så det varer nok et stykke tid, inden vi ser i det mindste de 80% af dem.

Hjemme tændes de levende lys ved mine kæres billeder med et rolig og let sind, jeg fortæller dem om min dejlige aften, jeg læser for dem af Biblen og beder Vor Herre passe på dem og tilgive dem deres synder. St. Bededag er godt begyndt, og jeg håber på god fuldendelse fredag.

Natten er kort — nu kalder Klokkerne igen, denne lyd man altid længes ef-

ter – kl. 10 er der prædikengudstjeneste – menigheden møder igen, d. v. s. mange var her ikke i aften – mon de kommer igen senere også? – Efter gudstjenesten går man hjem for en kort stund – ikke for at spise, vi er nogle, der ikke er afhængige af sin bøjf.

Hen på eftermiddagen styres ens skridt atter mod Guds Hus, der sidder folk derinde, man lister ind for ikke at forstyrre dem i deres bøn. Den bedste bog af alle tages atter frem, og med hvilken ro fordyber man sig i bøn og læsning. – Præsten er her også, det har han forøvrigt været det sidste døgn, Kirken har nemlig været åben hele natten, jeg håber, der har været mange, der har benyttet sig af det, netop om natten er der så mange gange brug for at tale med Gud, det gøres i hjemmene, men bedst hvor vi er Ham nærmest.

Klokken nærmer sig 17, nu kommer der flere af menigheden, og vi begynder vor Nadvergudstjeneste, først Psalme 130, vers 3-4-5, så kommer nr. 449 "Gud efter Dig jeg længes". Derefter er hele menigheden med i Litaniet, præsten fortsætter med Salutation, Kollekt og Epistel, vi svarer "Lover Herren, thi hans miskundhed varer evindelig" og synger nr. 464 "Guds igenfødte ny-levende sjæle". Nu følger Evangeliet, og vi frem-siger alle højt Trosbekendelsen og slutter med salmen "O, hvor er nåde-stolen". Vi lytter nu til præstens dejlige kirkebøn i hvilken ingen glemmes, derefter er der tid til Stille Bøn.

Så kommer højdepunktet: Nadveren. I mit sogn er vi så heldige, at præsten står bagved Alteret under Nadverritualet med front mod os, vi får lov at se velsignelsen af Brød og Vin. Hvor må vi være taknemmelige for Nadveren, i hvilken vi alle bliver så nært knyttet i et fællesskab med Ham, der gav sit liv for os, hvilken velsignelse at få lov at være med, man går fra Alteret med indvendig glæde fyldt med en dyb inderlig tak mod Ham. Gudstjenesten slutter med Kollekt og Velsignelse og nr. 546 "Uforsagt, vær på vagt".

Under Postludium sidder man og beder en sidste bøn og går fra Kirken som et andet menneske. – For mig skete det mærkelige, at jeg, der indtil St. Bededag kun havde gået i sort, efter denne dag kunne begynde at tage andet tøj på, det havde været umuligt før – hvad der skete med mig St. Bededag, kan jeg ikke svare på, jeg ved det ikke, men en forunderlig fred kom over mit indre.

Et nyt Kirkeår står for døren, det er mit inderlige håb og store ønske, at de præster, der kom med det gode initiativ til St. Bededag, vil love, at vi atter i 1972 må få lov at holde "rigtig" St. Bededag, og at de ikke lader sig gå på af de præster, der kun betragter St. Bededag som en fridag, den har trods alt eksisteret i ca. 300 år, og når den bruges på den rigtige måde, er der stadig håb for den danske Folkekirke. Lad os blive mange flere der slutter op om St. Bededag 1972. – Som et lille apropos til slut: Gode venner i Jylland har sagt til mig "Hvorfor gør vore præster ikke sådan?", de er faktisk misundelige på mig, og jeg ville gerne dele med dem, så kæ-re præster, der gjorde St. Bededag til et højde- og vendepunkt, fortsæt og få flere præster rundt i landet til at være med om St. Bededag 1972.

En dybtfølt tak
Grethe E. Uldal

I HAR DE PRÆSTER, I FORTJENER

(Hovedtræk af et foredrag, holdt på kirkedagen i Virum den 5. september 1971)

AF PASTOR POUL EXNER, ALBERTSLUND

DENNE LIDT barske titel er valgt med velberådt hu, og den skal tages først og fremmest som en tillidserklæring til tilhørerne, og som udtryk for en overbevisning om kirkens grundlæggende enhed. Den er også udtryk for en overbevisning om lægfolkets overordentlig afgørende indflydelse på kirkens liv som helhed og dermed også en understregning af lægfolkets frihed til at tage fat om kirkens liv og dermed dets store ansvar for samme kirke.

Titlen skal derimod ikke tages som et udtryk for at en præst ønsker at skubbe kritikken af kirkens præster fra sig, men netop i vores givne situation at dele kirkens forlegenhed med alle dem, der alvorligt ønsker og forventer en bedring af situationen, både når det gælder præsternes antal og deres lødighed som præster.

Lad os sige, at der har været en i og for sig yderst forståelig skuffelse og kritik at spore hos mange lægfolk af kirkens præstestand, men hvis denne kritik og skuffelse kun artikulerer sig i beklagelse af situationen og en resignation over tingenes tilstand, skyldes det at lægfolket usagligt har tænkt og talt ud fra den forudsætning, at præstestanden og det teologiske miljø skulle være et isoleret og først og fremmest selvsupplerende miljø. Dette er ingenlunde tilfældet. Hvis noget i den retning skulle synes at være tilfældet, er det ikke noget, der ligger i sagens natur, men så er det et forhold, som kirken, og dermed lægfolket, selv har tilladt.

Om det end skulle synes så, er de danske præster nemlig også i dag meget mere produkter af, eller ægte børn af den danske menighed, meget mere end de er resultater af det universitet eller de professorer, der har været deres lærere på universitetet.

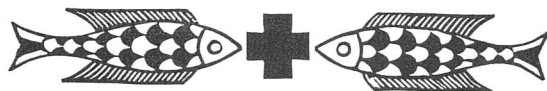
Ingen student kommer forudsætningsløst til det teologiske studium eller til præsteuddannelsen. Det er et teologisk selvbedrag af dimensioner, hvis det teologiske fakultet eller den danske menighed tror, at det er det teologiske fakultet, der bestemmer, hvad teologi er, og dermed hvad det er, vi som teologer skal studere. Det ligger nemlig fast på forhånd, ligesom det heller ikke er astronomerne, der skal bestemme, hvad en stjerne er. Vi er nemlig alle stort set enige om, at der er stjerner til, og det er så astronomernes opgave at studere disse stjerner. Sådan ligger også på forhånd det materiale fast, som en teolog og vordende præst skal studere. Han skal nemlig studere den menighed, som han på forhånd anerkender eksistensen af, ved ovenikøbet selv at være medlem af den. Derfor er menighedens tro givet på forhånd.

Det elementæreste krav en vordende præst derfor må stille til sig selv og sit studium, er derfor, at han skal blive klogere, rigere på indsigt, ved at studere, og ikke det, som mange af præsterne har tilladt, at de skal blive dummere. Det er på forhånd sagligt udelukket, at den tro, som en uddannet præst forlader universitetet med skulle være af et mindre omfang end den, som han sammen med sine brødre og søstre i menigheden har været med til at bekende, inden han begyndte på sit studium. Hvis en teolog i videnskabens navn tillader universitetet at fratage ham denne menigheds tro, må det skyldes, at den ikke på forhånd har været ham dyrebare nok, og er det tilfældet, falder det tilbage på den menighed, de forældre, de faddere, der i så henseende har ladet ham gå for lud og koldt vand. Det er menigheds og hjemmenes egen tomhed og vantro, der under videnskabelig maske tit slår ud hos præster, når de fornægter de elementæreste led af vor trosbekendelse, og kommer med bibelkritiske teorier, som blot ved deres gudsjammerlige kedelighed bør overbevise os om, at det er forkert.

Men præsterne fordærves ikke blot og svigtes ikke blot af menigheden i form af de manglende forudsætninger, man lader dem starte studiet på. Også efter studiet, i selve præstetjenesten svigtes de, fordi menigheden selv ikke agter dem for det, de virkelig skal agtes for, men muligvis bedømmer dem på helt uvedkommende forhold.

Det er menigheds store, vanskelige, men meget afgørende opgave, at stille usvækkede forventninger til deres præst, med alle muligheder for at blive skuffede. Den danske præstestand er forkælet af den danske menighed i den forstand, at man stiller for små forventninger ud fra en rimelig antagelse af, at vi ikke kan indfri dem. Derved undgår vi præster mange af de virkelige nederlag, som er vores eneste tugtemester til bod og omvendelse, og egne fornyede forventninger til Faderen, Sønnen og Helligånden selv, og som derefter også må drive os i armene på menigheds læge medlemmer med bøn om forladelse og med bøn om fortsat medarbejderskab og oprejsning. I må forvente store ting af jeres præst. Alle de store ting, som efter Bibelens egne ord skulle være kendetegnet på Kristi menighed, med risiko for at vi sammen går ned med flaget, men også med risiko for, at Gud viser sig at være større, end vi hidtil har givet hinanden mulighed for at se.

Hele Guds fylde er nemlig stadig til stede i vore menigheder. Hvis vi beklager os over de ringe dage, så lad os spørge os selv og derefter hinanden, hvor det er, vi selv stopper for nådens rige kilder. Når den gamle Mikkil Borgen i Kaj Munks "Ordet" ved Ingers kiste ærligt nok siger: "Johannes, vi er små og fattige mennesker", så må vi igen kunne høre alvoren og befrielsen i Johannes' replik: "Det er gudsbespotteligt at være et lille og fattigt menneske, når vi har så stor og rig en Gud".

LÆS

Jesus/Guds tegn. Pro Fide studie. Johannesevangeliet. KFS 1971. Pris: 5,50 kr.

MAN KAN vist ikke med nogen ret påstå, at der på dansk foreligger mange og gode hjælpemidler til bibelkredse og bibelske studiegrupper.

Nogle findes dog, som man ikke bør overse. Dansk Bibelværk for Menigheden kan der stadig arbejdes fint ud fra og godt med. Bruges det mon tilstrækkeligt? Studieudgaver af Ny Testamente og bibelske håndbøger findes også i handelen. Er de rigtig kendt?

Årligt udkommer der også et eller flere småskrifter direkte beregnede på brug i bibelkredse.

I serien Pro Fide studie (Kristeligt Forbund for Studerende og Skoleungdom) er der nu kommet en lille pjece til hjælp ved studiet af Johannesevangeliet "Jesus/Guds tegn" af A. Kronborg Christensen, som har efterfulgt Asger Højlund som sognepræst i Hirtshals.

Johannesevangeliet er et herligt, men nok for mange lukket evangelium. Her er nu en god hjælp til at trænge lidt ind i evangeliets tanke, sprog og budskab.

Pjecen giver sig ikke ud for at være et originalt værk, men kalder sig beskedent for udkast. Som sådan er den vel gennemtænkt og klart udtrykt i sin gennemgang af centrale afsnit, ligesom de opstillede spørgsmål tekstligt og menneskeligt er relevante.

B. Riisgaard

meddelelser

KIRKEDAG

KIRKEDAGSUDVALGET for det storkøbenhavnske område meddeler, at næste kirkedag holdes søndag den 14. november i Enghave kirke og menighedslokaler. Der begyndes med højmesse kl. 14. Derefter taler professor, dr. theol. Regin Prenter om emnet "Kirke for Gud".

De følgende kirkedage er planlagt til 30. januar 1972 i Tårnby og 12. marts 1972 i Lyngby, Christianskirken.

RETRÆTE

Notér venligst, at næste retræte i Kollund er fastsat til 18. - 20. sept. 1972.

SUBSKRIPTION

Med dette nummer af Re-formatio følger en subscriptionsindbydelse til forudbestilling af Dansk Tidebog og Det danske Antifonale til favørpris.

RESERVERET POSTVÆSENET

PRISNEDSÆTTELSE

For at formindske restoplaget af Poul Ulsdal: Guds-tjenesten — Guds befaling (trykt i 13.000 eks.) nedsættes prisen foreløbigt til 10 øre pr. stk. — Fås i ekspeditionen, Hemmet Præstegård, 6893 Hemmet.

RE - F O R M A T I O nr. 6 november 1971 14. årgang

Tage Lunn: Sakramenterne som vidnesbyrd om den sande kristendom...	90
Knud Christensen: Kommentar: Radio- og TV-transmission af søndagens højmesse	93
O. Lund Pallesen: Bibelsyn (2)	95
Grethe E. Uldal: Et kirkeår går på hæld	98
Poul Exner: I har de præster, I fortjener	101
B. Riisgaard: Læst: Jesus/Guds tegn. Pro Fide studie. Johannesevang.	103
Meddelelser	103

*

Bladet er afleveret til postvæsenet den 10. november 1971

RE - F O R M A T I O udsendes af en kreds af præster i den danske kirke.
Redaktør (ansvarshavende): Sognepræst B. Riisgaard, Vestre Fjordvej 61, 9000 Ålborg. Telefon: Ålborg (08) 13 69 90.

I redaktionen iøvrigt: Pastor C. B. Hansen, Elmesvinget 14, 9000 Ålborg; sognepræst Sigurd Mejndor, Hyllested, 8400 Ebeltøft; pastor O. Lund Pallesen, Rustenborgvej 5, 2800 Lyngby; sognepræst Poul Ulsdal, 6893 Hemmet.

Ekspedition: RE - F O R M A T I O v/stud. theol. Ejlf Kristensen, Kurlandsgade 3, 3. th., 2300 København S. Postgiro 8 81 42. (Besked kan modtages på telefon (01) 50 84 28). — Bladet kommer i mindst 8 numre årligt og koster 20 kr. (for studerende 15 kr.).

Grafik: Knud Nørholm — Sats: Anders Studsgård på IBM Bold Face.